

ایران در سایه پیامبران

بررسی پتانسیل های گردشگری مذهبی ایران با رویکرد نوین

www.ketab.ir

نویسندگان: نورالدین کاظمی - محمد رضا بستانی

سرشناسه	: کاظمی، نورالدین، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: ایران در سایه پیامبران: بررسی پتانسیل‌های گردشگری مذهبی ایران با رویکرد نوین/ نویسندگان نورالدین کاظمی، محمدرضا بستانی.
مشخصات نشر	: تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ج. ۱۷۸ ص نقشه (رنگی)، جدول.
شابک	: ۱۲۵۰۰۰ ریال: ۶-۴۲-۸۰۳۹-۸۰۰-۶۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: بررسی پتانسیل‌های گردشگری مذهبی ایران با رویکرد نوین.
موضوع	: گردشگری -- جنبه‌های مذهبی
موضوع	: گردشگری -- ایران
موضوع	: گردشگری -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	: زیارتگاه‌ها -- ایران
شناسه افزوده	: بستانی، محمدرضا، ۱۳۶۴ -
رده بندی کنگر	: ۹۰۲/۹۰۲/۵۶۱/۵۶۱/۵۶۱
رده بندی دیویی	: ۶۹۱/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۱۳۳۸۱۹

عنوان: ایران در سایه پیامبران (بررسی پتانسیل‌های گردشگری مذهبی ایران با رویکرد نوین)

نویسندگان: نورالدین کاظمی - محمد رضا بستانی

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۳۹۴

ناشر: شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۲۵۰۰ تومان

شماره شابک: ۶-۴۲-۸۰۳۹-۸۰۰-۶۷۸

انتشارات شاپرک سرخ: تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴

واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.shaparac.com

دین، آیین، کیش یک جهان بینی و مجموعه‌ای از باورها است که می‌کوشد توضیحی برای یک رشته از پرسش‌های اساسی مانند چگونگی پدید آمدن اشیا و جانداران و آغاز و پایان احتمالی چیزها، و چگونه زیستن ارائه دهد. ادیان فراعقلی، یعنی بخش‌هایی از آن مستقل از عقل و بر مبنای عشق و اعتقاد است. شمار دین‌ها در میان انسان‌ها بسیار زیاد است و این ادیان توضیحات بسیار متفاوت و داستان‌های پرشماری را در راه کوشش برای یافتن پاسخ به معماهای یاد شده مطرح می‌کنند.

در باور دینداران، موجود یا موجوداتی که فراتر از قوانین جاری طبیعت هستند این جهان را آفریده و بر آن فرمانروایی می‌کنند و انسان می‌تواند از راه پرستش او/آنان از واکنش موجود یا آن چند موجود استفاده نماید و به درجه‌ای از حس امنیت و آرامش برسد. در این که «موجود آفریننده» مورد نظر ادیان چه خصوصیاتی دارد و تعداد و صفات و ابعاد آن‌ها چیست و طول عمر و ابعاد و شمار پیام‌آوران آن‌ها چه تعداد و اندازه است در میان ادیان اختلاف نظرهای بسیار زیادی وجود دارد.

دین یا اصطلاحاً «آسمانی» است یعنی پیامبری آمده که مدعی این است که هر چه آورده از طرف آنچه وی خدا می‌نامد سرچشمه گرفته یا «آسمانی» نیست یعنی حاصل افکار و عقاید یک انسان می‌باشد. از گسترده‌ترین دین‌های جهان می‌توان از دین‌های ابراهیمی نام برد. دین‌های ابراهیمی که همه از یک ریشه و منطقه خاور میانه سرچشمه می‌گیرند عبارت‌اند از اسلام، مسیحیت و یهودیت.

دین‌های ابراهیمی یکی از سه گروه بزرگ دینی هستند و دو گروه دیگر عبارتند از دین‌های دارمایی و دین‌های تائویی. دین‌های بابی و بهائی نیز از ادیان نوین هستند.

از دین‌های دارمایی در جهان می‌توان از بوداگرایی، هندوگرایی و آیین کنفوسیوسگرایی نام برد. ادیان لزوماً خدامحور نیستند ولی به نظر می‌رسد تمام ادیان معتقد به ماوراء طبیعت باشند.

از دین‌های تائویی میتوان مانند زرتشتی‌گری، مانی‌گری، مهرپرستی و جز اینها نام برد.

واژه دین در ریشه ایرانی دارد در سانسکریت و گاتها و دیگر بخش‌های اوستا مکرر واژه «دئنا» آمده است. در گاتها به معانی مختلف کیش، خصایص روحی، تشخیص معنوی و وجدان بکار رفته است و بمعنی اخیر دین یکی از قوای پنجگانه باطن انسان است. واژه‌های دین از واژه اوستایی دئنا ریشه می‌گیرد. خود واژه دئنا به ریشه کارواژه «دا» به معنی اندیشیدن و شناختن می‌رسد. در اوستا واژه دئنا به معنی دین و نیز نیروی ایزدی بازشناسی نیک از بد گزارش شده است. در زبان اوستایی و نیز پارسی میانه به همکردها (ترکیب‌ها) بی‌گوناگونی از این واژه بر می‌خوریم مانند: دین آگاهی، دین بُرداری (تمایش دینی)، دینکرد (کردار دینی)، دین یشت (نام شانزدهمین یشت از یشت‌های بیست و یک گانه اوستا) و جز اینها.

البته نظریه دیگری نیز می‌گوید که از واژه دئنا گرفته شده است که به معنای وجدان است. [زرین کوب، قلمرو جهان] عبدالحسین زرین کوب در کتاب با روی وجدان در مورد دین بحثی می‌کند که دین در اصل همان وجدان انسان‌ها است.

دین مجموعه‌ای از نظامهای فرهنگی، اعتقادی و جهان بینی‌هایی است که با ایجاد نمادهایی، انسان را به ارزشهای روحانی و گاه به ارزشهای معنوی ارتباط می‌دهد. بیشتر ادیان با شرح روایات، الگوها، سنن و تاریخهای مقدسشان قصد دارند که به زندگی معنا دهند یا به هستی‌شناسی بپردازند. آنها مایلند تا اصولی اخلاقی، دینی یا

یک سبک زندگی بهتری از ایده‌هایشان را درباره‌ی ماهیت انسان و جهان هستی ارائه دهند.

گاهی اوقات واژه‌ی دین با ایمان یا نظام اعتقادی اشتباه گرفته می‌شود، اما دین با باور شخصی که جنبه‌ی عمومی دارد متفاوت است. اکثر ادیان رفتارهایی همچون مراحل سلوک روحانی، تعریفی که پیروان یا اعضای همان دین از آن دارند، مجامع عمومی، نشستهای منظم [مذهبی] یا خدماتی که به منظور حل مشکلات یا عبادات [انجام می‌شود] مکانهای مورد احترام (چه طبیعی باشد یا بنا شده) و یا کتابهای مقدس سازنده می‌شوند. اعمال [مذهبی] یک دین همچنین ممکن است شامل آیین‌ها، مراسم یادبود از نعمتهای یک خدا یا خدایان، قربانیها، جشنها، ضیافتها، تشریف، مراسم تدفین، خدمات ازدواج و نکاح، مراقبه، موزیک، هنر، رقص، خدمات عمومی یا دیگر جنبه‌های فرهنگی انسان شود.

توسعه‌ی دین فراخور فرهنگهای مختلف اشکال مختلفی به خود گرفته‌است. برخی ادیان تأکید را بر باورها قرار داده‌اند، درحالیکه ادیان دیگر بر اعمال تکیه دارند. برخی ادیان روی تجربیات دیداری، ایمان فردی تمرکز دارند درحالیکه دیگر ادیان فعالیتهای جمعی دینی را ارزشمندتر می‌دانند. برخی ادیان ادعا میکنند که جهانی هستند، باید به قانونها و جهان بینی شان اعتقاد داشته باشند، درحالیکه ادیان دیگر فقط بوسیله‌ی یک گروه کاملاً مشخص یا محدود فعالیتهای خود را انجام می‌دهند. در بسیاری از جاها دین با سازمانهای عمومی همچون آموزش، پرورش، بیمارستانها، خانواده، حکومت و سلسله مراتب سیاسی آمیخته شده‌است. انسان شناسانی مثل جان مونوگان و پیتر جاست اظهار میکنند: «واضح به نظر می‌رسد یکی از کمکهایی که دین به ما می‌کند تا انجام دهیم درگیر شدن با مشکلات زندگی انسانی است، مشکلاتی که مهم، پایدار و غیرقابل تحملند. یک روش مهمی که باورهای دینی برای انجام این کارها به ما کمک میکنند فراهم آوردن یک دسته از ایده‌ها درباره‌ی

چگونگی و چرایی این جهان است که با کنار هم قرار دادن آنها به انسانها اجازه می دهد که خود را با نگرانیهایشان سازگار کنند و با بد اقبالی هایشان روبرو شوند.

برخی مطالعات آکادمیک که این موضوع را مورد مطالعه قرار داده اند دین را به سه بخش تقسیم کرده اند: ادیان جهانی، یک اصطلاحی است که به فرهنگهای سرتاسری، باورهای ملی اشاره می کند: ادیان بومی، که به گروههای دینی فرهنگی خاص اشاره می کند و جنبشهای مذهبی جدید که به باورهای تازه توسعه یافته اشاره می کند. یک نظریه پیشرفته ی آکادمیک دین، ساختارگرایی اجتماعی، میگوید که دین یک مفهوم جدیدی است که همه ی اعمال معنوی و عبادی پیروانش را یک مدلی شبیه به دین ابراهیم می داند که مانند یک سیستم منظمی به تفسیر واقعیت و دفاع از وجود انسانی کمک می کند بنادین دین، بعنوان یک مفهوم، برای فرهنگهای غیرغربی که بر پایه ی چنین سیستمی بنا نهاده نشده اند، یا برای سیستمهایی که ساختار ساده تری دارند به صورت نامناسب به کار برده شده است.

دین (از واژه فرانسوی religion به معنای "جامعه دینی" و واژه لاتین religionem (اسم religio) به معنای "احترام به چیز مقدس، احترام به الهه ها"، "تعهد، رابطه بین بشر و الهه ها") ریشه در واژه لاتین religio دارد، ریشه های اصلی آن نامشخص هستند. یک احتمال، ریشه یابی از واژه مشابه le-ligare است، یعنی تفسیر منسوب به سیسرو که Lego "خواندن"، یعنی re (دوباره) و lego در مفهوم "انتخاب کردن"، "دوباره مرور کردن" یا "با احتیاط اندیشیدن" را بهم مرتبط می سازد. پژوهشگران معاصر مانند تام هارپور و جوزف کامپ بل ریشه یابی از Ligare "پیوند داشتن، رابطه داشتن" را احتمالاً از واژه پیشوندی re-ligare، یعنی re (دوباره) و ligare "رابطه داشتن" میسر می سازند که سنت آئوگوستین آن را حائز اهمیت ساخت، که البته پس از تفسیر لاکتانتیوس قرار گرفت.

کاربرد قرون وسطایی جایگزین مسلک یا طریقه در تعیین جوامع متحد مانند فرقه‌های رهبانی می‌شود.

زبان شناس ماکس مولر معتقد است ریشه واژه انگلیسی "religion"، واژه لاتین religio، در ابتدا تنها در معنای "احترام به خدا و الهه، اندیشه محتاطانه درباره موضوعات الهی، تقوا" (که بعدها سیسرو آن را ریشه یابی کرد که دلالت بر "پشتکار" داشت) به کار می‌رفت. ماکس مولر اکثر فرهنگ‌های دنیا از جمله مصر، ایران، و هندوستان را در این برهه تاریخی دارای ساختار قدرتی مشابه توصیف کرد. آنچه که امروزه دین استانی نام دارد، "شرع" می‌باشد.

اکثر زبان‌ها دارای واژه‌هایی هستند که می‌توان آنها را "دین" ترجمه کرد، ولی ممکن است کاربردهای متفاوتی داشته باشند، و بعضی زبان‌ها هیچ واژه‌ای برای دین ندارند. مثلاً، واژه سانسکریت dharma را گاهی "دین" ترجمه کردند که به معنای شرع است. در جنوب آسیای باستان، دharma شرع شامل مفاهیمی مانند ریاضت کشیدن برای رسیدن به تقوا و انجام آداب و رسوم تشریفاتی و عملی بود. در ژاپن قرون وسطایی، رابطه مشابهی بین "قانون امپراتوری" و "قانون جهانی" یا "قانون بودایی" وجود داشته‌است، ولی این قوانین بعدها به منابع مستقلی از قدرت تبدیل گشتند. در زبان عبری، معادل دقیقی برای "religion" وجود ندارد، و یهودیت بین هویت‌های دینی، ملی، نژادی، یا قومی تمایزی قائل نمی‌شود. یکی از مفاهیم اصلی آن، "halakha" است که گاهی "شرع" ترجمه می‌شود، که راسماً انجام تکلیف دینی و اعتقاد و اکثر جنبه‌های زندگی روزمره می‌باشد. استفاده از اصطلاحات دیگر مانند اطاعت از خدا یا اسلام نیز بر مبنای تاریخچه‌ها و واژگان خاصی می‌باشد.

۵	پیشگفتار:
۱۵	فصل اول: تعاریف و دسته بندی ها
۱۵	تعریف توریسم:
۱۷	دسته بندی های انواع گردشگری
۴۳	فصل دوم: تاریخچه پیامبران مدفون در ایران
۴۳	مبانی گردشگری مذهبی
۴۵	تقسیم بندی انواع گردشگری مذهبی
۴۸	ویژگی های سه رهای مذهبی:
۴۹	ظرفیت های گردشگری مذهبی ایران
۵۵	حقوق نبی علیه السلام در تیسرکان
۶۱	تحولات دوران حقوق نبی
۶۷	پیامبری حقوق نبی علیه سلام
۷۱	کتاب حقوق نبی
۷۵	خلاصه واقعه بخت النصر
۷۷	بشارت حقوق به بعثت پیامبر اسلام صل الله علیه و آله و سلم
۸۰	اسارت ، هجرت و رحلت حضرت حقیق
۸۳	ساختمان آرامگاه حقوق نبی
۸۷	دانیال نبی علیه السلام در شوش
۹۰	بلشصر و دانیال
۹۳	دانیال نبی و داریوش
۹۷	بارگاه مطهر حضرت دانیال علیه السلام
۹۹	خبر دانیال در خصوص انتظار و ظهور قائم (عج)

۹۹.....	مقبره حضرت اشموئیل علیه السلام در ساوه.....
۱۰۱.....	اشموئیل علیه السلام در قرآن.....
۱۱۶.....	حضرت یوشع علیه السلام در اصفهان.....
۱۲۰.....	یوشع در قرآن کریم.....
۱۲۳.....	یوشع در روایات.....
۱۲۶.....	حضرت شعیب نبی علیه السلام در اصفهان.....
۱۳۰.....	خالد بن سنان عبسی علیه السلام در گنبد کاووس.....
۱۳۲.....	چهار انبیاء در قزوین.....
۱۳۲.....	مدفن چهار نبی.....
۱۳۳.....	جرجیس، یونس، یقوب، امراء و روبین.....
۱۳۶.....	نگاهی به زندگانی حضرت یونس (ع).....
۱۳۸.....	آخرین هشدار یونس (ع).....
۱۳۹.....	نزول عذاب بر قوم یونس (ع).....
۱۴۱.....	یونس (ع) در شکم ماهی.....
۱۴۶.....	تاریخچه نبوت ارمیا.....
۱۴۹.....	پیام نبوی ارمیا.....
۱۵۰.....	ارمیا در عهد عتیق.....
۱۵۱.....	ارمیا در منابع اسلامی.....
۱۵۴.....	ارمیا و مرگ صد ساله.....
۱۵۵.....	ارمیا و فساد بنی اسرائیل.....
۱۵۶.....	ارمیا و معجزه احیای مردگان.....
۱۵۷.....	ارمیا و جالوت.....
۱۵۸.....	ارمیا و عذاب خدا بر اهل حجاز.....
۱۵۸.....	سرانجام ارمیا.....
۱۵۹.....	روبین علیه السلام در میامی (خراسان) و روبیل در شوشتر.....

فصل سوم: بررسی چالشهای گردشگری مذهبی در ایران..... ۱۶۱

- ۱۶۱..... چالشهای توسعه گردشگری مذهبی در ایران
- ۱۶۲..... جایگاه گردشگری در فرهنگ اسلامی
- ۱۶۳..... مذهب و گردشگری
- ۱۶۴..... گردشگری حلال
- ۱۶۶..... استفاده نکردن از قابلیت‌های ماه رمضان، محرم و صفر در جذب گردشگر
- ۱۶۸..... پایگاهی برای شیعیان دنیا
- ۱۷۰..... ایران در پناه پیامبران
- ۱۷۲..... نتیجه گیری
- ۱۷۳..... منابع و ساختار